

Posudek oponenta diplomové práce

Příjmení a jméno:	Kovanda Jaroslav
Název práce:	Plzeň jako postindustriální město?
Počet stran textu:	78 stran + 4 přílohy

Formulace cílů a jejich splnění

Autor si stanovil jeden hlavní cíl, a to zjistit zda se Plzeň nachází v postindustriální fázi svého vývoje. V rámci tohoto obecného cíle následně definoval několik podotázek, jejichž odpovědi by měly pomoci k naplnění hlavního cíle práce. Přestože jsou otázky formulovány jasně, je v průběhu práce patrné, že uvedené formulace často nebyly vhodně zvoleny či autor zcela nesplnil dílčí cíle.

Například na otázku „*Jak je Plzeň vnímána zahraničními investory?*“ z mého pohledu není dostatečně odpovězeno jen tím, že autor analyzuje data o tom, kam směřují investice. Aby autor korektně odpověděl na definovanou otázku, musel by provést vlastní šetření mezi investory.

Dále otázka „*Jaká byla strategie, kterou Plzeň zvolila na počátku 90. let 20. století?*“ je sice formulována jasně, každopádně autor se snaží v průběhu práce odpovědět, zda zvolená strategie byla industriální či postindustriální. Toto je dle mého uvážení skoro nemožné zjistit, k čemuž dochází v závěru i sám autor.

Polemizovat též musím o nalezení odpovědi na otázku „*Vedla zvolená strategie měst Plzně k odlišnému vývoji od ostatních krajských měst ČR?*“, na kterou nebylo (dle mého názoru) dostatečně odpovězeno. V práci ani není nikde rozebírána strategie ostatních krajských měst, takže je nelze ani porovnávat.

Práce s literaturou

Práci s literaturou považuji za velmi dobrou. Autor v předkládané práci prokázal, že dokáže pracovat s českou i zahraniční teoretickou literaturou, což je patrné zejména z kapitoly 2. *Obecné zarámování*, která je založena na definici základních pojmů a interpretaci různých přístupů a pohledů na danou problematiku. Použitou literaturu autor řádně cituje.

Autor v práci používá též velké množství dat, které však často opomíná datovat, což pak působí práci v určitých sekcích zbytečně zmatečnou.

- § Např. na str. 30 není patrné, z jakého roku jsou data o podílu služeb na zaměstnanosti v Plzni (teprve až graf č. 1 odhalí, že jde o rok 2001).
- § Na straně 45 autor uvádí počet pracujících v MIP Borská pole bez uvedení roku, ke kterému se údaje vztahují.
- § Na straně 52 není jasné k jakému datu či období se vztahují údaje o investicích směřujících do Plzně. Takovýchto nesrovnalostí je v práci více, aj.

Metodická úroveň

V práci postrádám jakékoliv seznámení s daty a jejich zdroji, která jsou v práci využívána. Stručnou diskusí nad dostupnými daty a metodice jejich zjišťování by se vysvětlilo (mimo jiné), proč v některých analýzách používá autor poměrně „stará“ data ze Sčítání lidu 1991 a 2001, zatímco v jiných analýzách má data aktuálnější. Dostupnost dat je samozřejmě dána i regionální úrovní. V kap. 5.4 autor uvádí data o podílu vysokoškoláků v ČR v roce 2010 na základě výsledků VŠPS, která pak konfrontuje s daty za města ČR ze Sčítání lidu 2001.

Pro nalezení specifických procesů v Plzni autor srovnává určitá data za Plzeň s ostatními krajskými městy. V některých porovnáních je z těchto měst vyčleněna Praha, v jiných je ale zase zahrnuta (kap. 6). Autor by portfolio měst měl v průběhu práce zachovat či osvětlit, proč Prahu do srovnání nezahrnuje a naopak.

Autor mnohdy stanovuje určité definice či kategorie aniž by je měl podložené literaturou či aniž by dostatečně vysvětlil, proč danou hranici takto zvolil. Např. v kapitole 5.1.1 si autor stanovil hranici 33 % ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v technologicky náročném průmyslu jako postindustriální znak. Obdobně v kapitole 5.1.2 autor libovolně zvolil hranici 40 % zaměstnanosti ve znalostně náročných službách.

Někdy autor vyvozuje tyto hranice na základě porovnání indikátorů za Plzeň s ostatními krajskými městy popř. průměrem ČR. Ne vždy je to ale vhodné. Například z hlediska zaměstnanosti ve VaV je Plzeň v pořadí na 3. místě v ČR (bez Prahy), což odpovídá ale jen 0,86 % ekonomicky aktivního obyvatelstva ve VaV. Autor přesto z těchto dat vyvozuje, že Plzeň považuje v tomto ohledu za postindustriální město. Neměl by ale spíše dané město popř. region srovnávat např. průměrem EU, apod.? Určitě by to bylo korektnější.

Stanovená kritéria se zdají někdy navzájem se vylučující. Autor považuje příliv PZI do výroby jako industriální znak, zároveň však uvádí, že mezi největších deset zaměstnavatelů v Plzni patří i firma Yazaki Wiring Technologies a Panasonic, které jsou dle NACE (OKEČ) vyčleněny jako firmy podnikající v technologicky náročných odvětvích (s. 73), což je zase považováno za postindustriální znak. Připadá mi nesmyslné považovat tyto firmy za zdroje vysoké zaměstnanosti v technologicky náročných odvětvích, když se jedná převážně o montovny, v nichž je zaměstnána většina cizinců, neboť místní pracovní síla v těchto firmách odmítá pracovat.

Obdobně i vyšší podíl pracujících v knowledge class na ekonom. aktivním obyvatelstvu je dle autora ukazatelem postindustriální fáze města, zatímco větší počet vysokoškoláků v technických oborech je považován za industriální jev. Považovat zaměření města (univerzity) na technické obory za industriální jev, se mi zdá neadekvátní, neboť absolventi těchto škol většinou odchází pracovat do VaV v rámci průmyslových podniků (tedy knowledge class).

Jazyková a grafická úroveň

Zcela zbytečně se v práci vyskytují gramatické hrubky (str. 10, 28, 36, 54, 74, aj.) či nepozorností nedoplněná čísla grafů a map, na které je odkazováno v textu (str. 37, 50, 51, 65, aj.). Práce je v určitých částech zarovnávaná do bloků, někdy pak zase ne (str. 28, 29, aj.). Dále se v práci vyskytují překlepy, jako na str. 36 autor píše o struktuře průmyslu namísto struktury služeb. Na straně 39 pak mluví o žebříčku okresních měst namísto měst krajských.

Nesrovnalosti:

- § Na str. 30 by bylo dobré doložit (buď daty či citací) tvrzení, že situace (míněno posun zaměstnanosti z průmyslu do služeb) je v ostatních krajských městech podobná.
- § Na str. 56 autor zmiňuje termín Plzeňský region, který definuje jako území okresů Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih a Rokycany. Z jakého zdroje používá autor tento termín?
- § Na str. 59 autor nedostatečně vysvětlil terminologii a způsob měření organického systému, což dělá práci méně srozumitelnou, zároveň nedostatečně vysvětlil výsledky.
- § V grafu č. 6 autorovi chybí data o krajském městě Zlín. Stejně tak se mi uváděná data v grafu zdají nekorektní, přestože jsem je exaktně neověřovala. Připadá mi nelogické, že ve všech krajích ČR je podíl zaměstnaných v knowledge class vyšší než

v dělnických pozicích, zatímco průměrná dat za ČR znázorňují opačný poměr. V grafu chybí jen Hl. město Praha (a zmiňovaný Zlín), který by jen umocnil vyšší podíl zaměstnaných v knowledge class.

§ V graf č. 11 mohla být interpretována aktualizovaná data.

Celkové hodnocení

Práce má zajímavou myšlenku a koncepčně je vydařile zasazena do obecnějšího teoretického zarámování. To ostatně považuji za největší pozitivum práce, kdy se autorovi podařilo propojit teoretickou část s částí praktickou. Jinak řečeno autor aplikoval teoretické poznatky do praktické části práce. Naopak jako problematické vidím některé trochu povrchní analýzy a metodické prohřešky, které se v práci vyskytují.

Práci k obhajobě doporučuji a hodnotím známkou **dobře**.

V Plzni, dne 15.9.2010

Oponent: Mgr. Magdalena Baštová, M.A.

Podpis: